

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 21. De extinctione beneficiorum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

pluralitas ipsa quando vnum sufficit, illicita quidem est in illis, utpote contraria iuri naturali secundum probabiliorum opinionem: non est tamen iure Canonico irrita, aut irritanda in foro exteriori: quia non punitur ab Ecclesia, sed conscientia cuiusque relinquitur puniendi a Deo: quo fit ut ea non censetur habere coniunctam incompatibilitatem, de qua agimus.

Si obicitur secundo, omne beneficium quantumcumque simplex, & exiguum sit, requirere residentiam, iuxta cap. Sanctorum, distinct. 70. & cap. Conquerente. De Clericis non resident. beneficia autem requirentia residentiam, esse incomparabilia. Respondetur, ei iuri derogatum esse consuetudine quoad beneficia simplicia, quae seruitoria dicuntur. Talia enim ideo residentiam non requirunt, quod vniuersali consuetudine receptum sit, ut in eis continue seruiatur per substitutos Vicarios; secus quam in canonicatibus, & portibus, in quibus vsus nunquam obtinuit, ut contra Canones seruiatur in eis continue per substitutos Vicarios.

Septimo, Nullum beneficium praestimoniale, aut Capellaniam simplicem (simplicem dico ad differentiam Capellaniarum maiorum, quae in quibusdam Ecclesiis Cathedralibus, aut collegiatis, vsu obtinent nomen, & praerogatiuam dignitatis) aut aliud beneficium seruitorium, est incompatible cum alio beneficio simplici residentiam requirente, aut etiam curato, aut dignitate. Nam talis pluralitas non est ipso iure Canonico irrita, nec irritanda in foro exteriori: sed solum iuxta antedicta, cum vnum talium beneficiorum fuerit beneficiario sufficiens, relinquitur in foro conscientiae auctoritate Dei puniendi, aut reuocanda. Aduerte tamen si ex statuto, vel fundatione, Capellania aliqua simplex, aut aliud beneficium seruitorium exigeret residentiam, de eo in hac re esset eadem ratio, ac de alio quod ex iure residentiam ipsam requirit: quia ut iuri, sic tali statuto, aut fundationi satisfaciendum est ex obligatione.

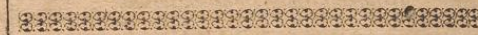
295. Octauo, Nullus vicariatus ad tempus, aut coadiutoria ad tempus, aut officium Ecclesiasticum ad tempus, incompatibilitatem habet cum aliquo beneficio Ecclesiastico, etiam si curatum sit, vel dignitas. Neque enim iure communi talis pluralitas est irrita, vel irritanda in foro exteriori. Adde quod in eo non fit pluralitas beneficiorum: quoad quidem officium datum ad tempus, etiam si exigit residentiam, non est beneficium: cum ad beneficij rationem pertineat ut detur ad totam vitam. Vnde intelligitur quod Panorm. habet ad cap. De multa tit. De praebendis, num. 23. Vicariatum Vicarij generalis Episcopi, non esse beneficium, cum de se non sit ad vitam, sed ad beneplacitum Episcopi: ideoque non esse incompatible cum aliis beneficiis. Nec obstat quod dignitatem habeat, quoniam ea non est propria, sed aliena, puta Episcopi. Intelligitur etiam non esse contra canones, si aliqui habentes beneficium curatum, sint ad tempus visitatores, prouisoires, aut coconomi ab Episcopo constituti, quamquam in foro conscientiae prouidendum est, ne Ecclesia, aut Parochiani damnum, aut scandalum pariantur: sed ut illis sufficienter per substitutos ad idem tempus consulatur.

296. Quod attinet ad incompatibilitatem ex conditione adiuncta: notandum est, quod talis conditio possit esse vel loci, vel persona: loci quidem, quia iure Canonico sub eodem recto, id est in eadem Ecclesia non possunt ab vno haberi duo beneficia siue requirentia, siue non requirentia residentiam, prout intelligitur ex cap. De multa, tit. De praebendis. §. Is quoque, in fine, & ex cap. Literas, De concess. praebendae.

Dubitatio autem est, de qua in vtramque partem auctores Azor referunt 2. par. Moral. Insti. lib. 6. cap. 11. quest. 2. An istud sit verum non tantum de duobus similibus, ut de duobus canonicatibus, duobus dignitatibus, duobus beneficiis seruitoriis: sed etiam de dissimilibus, ut de vno Canonice, & vna portione, vna dignitate, & vna Capellania; vno beneficio curato, & vno beneficio simplici. Affirmantem vero idem Azor merito iudicat probabiliorum: quia ratio prohibitionis eiusmodi, perinde cernitur in beneficiis dissimilibus, ac in similibus: parque aequitatis ratio,

paria iura suadere videatur; iuxta citata in glossa ad cap. Dudum, 2. De electione, verbo. Idem de personaribus. Tendentem autem partem negantem ipse Azor sic mentem interpretatur, ut existimet solum docuisse, consuetudine introduci posse, ut quis sub eodem recto habeat quidem duo beneficia dissimilia, non tamen duo similia: tanquam magis absolum scilicet, & de quo populus offendetur facilius, tanquam de accumulatione auara aut ambitiosa.

Potest quoque eadem conditio esse personae; quia in Religioso incompatibilia sunt plura beneficia: siue sint prioratus, siue Abbatiae; siue curam animarum habeant, siue non: siue sint beneficia manuaia, siue perpetua; ipsoque iure primum vacat per ademptionem secundi, ex cap. Cum singula De praebendis in 6. & Clement. Quia regularis, De supplenda Praelatorum negligentia, §. finali.

TITVLVS TERTIVS.

De amissione beneficiorum.

QUAE huc pertinent, ad 4. capita reuocantur, quorum primum est de extinctione. Secundum de vacatione. Tertium de renuntiatione. Quartum de permutatione beneficiorum.

CAPVT XXI.

De extinctione beneficiorum.

SVMMARIVM.

- 297 De extinctione beneficii per illius siue sublationem, siue suppressionem.
- 298 De eadem per vnionem, qua varia est.
- 299 Qui sint, qui beneficia vnire possunt.
- 300 Debet vnio beneficiorum fieri iusta de causa: & qualis sit in vniuersum, & aliquot particulares.
- 301 De vnione in fauorem personae.
- 302 Diversi modi vnionis Episcopo illiciti.
- 303 De dismembratione beneficii contingente tribus modis.

Beneficium extinguitur primo, cum omnino tollitur; quod fieri potest tum ratione aedificij, quando Ecclesia, aut alius pius locus aedificatur in praedictum alterius Ecclesiae, vel p j loci: tunc enim quidquid aedificatum fuerit, demolendum est expensis aedificantis, ex cap. 1. & 2. De noui operis nuntiatione: irritumque redditur quidquid de Clericis ibi instiuentis, aut rebus aliis eo pertinentibus ordinatum fuerit; rebus eorum ad pristinum statum reuocatis, prout ex citato cap. 2. expresse habetur. Tum etiam ratione cultus diuini sublatis, & dignitatis beneficij extinctae. Qua extinctione interueniente, beneficium censetur pariter extingui. Exemplum habetur ex cap. fin. 25. q. 2. in illis qui priuati fuerunt Episcopatu, eo quod Episcopum suum occidissent.

Extinguitur secundo beneficium per suppressionem: nempe, iuxta cap. Ex parte, De constitutionibus, iuncta glossa ad verbum Diminuti: quando inter Canonicos ex iusta causa numerus praebendarum minuitur, & vna, vel duae extinguuntur, ut fructus caeteris accrescant, accedente Summi Pontificis auctoritate, qui confirmet diminutionem illam: dummodo tamen Capitulum postea suppressam praebendam, vel dignitatem nulli conferat: quia ex tali collatione sequeretur illius restitutio, iuxta cap. Cum accessissent, De constitutionibus. Causa autem potissima suppressendi beneficij, est diminutio fructuum tanta, ut non possint inde nutrir Clerici, iuxta cap. finale, De verborum signific. Ad quod facit etiam, quod in Ecclesia admittere non debeant plures, quam commode ex redditibus nutriri possint, ex cap. 1. & cap. Auctoritate, De institut.

Extinguitur tertio beneficium per vnionem: videlicet quando vna Ecclesia sic additur alteri, ut iuxta propria qualitate, induat qualitatem beneficij, cui adiungitur, ut

in casu

REGINA
DE
PRAE
EDR
E. V

in calu cap. Cum dilectus, De iis quæ vi: in quo Ecclesia secularis Canonorum fit regularis monachorū Cisterciensium: cuiusmodi vnio dicitur incorporatio, eo quod per eam vnum beneficium sic adiungitur alteri, vtambo efficiant vnum quali corpus; atque priuilegium datum vni, communicetur alteri.

Huic vnioni duas alias minus proprias addit glossa ad cap. 1. Ne sede vacante, verbo, Vniendo. Vna est per quam vnu beneficium subiicitur alteri, ita vt Ecclesia, seu præbenda vnita, sit quasi filia eius cui vnitur, & ci tanquam inferior superiori, aut accessoria principali maneat coniuncta, & cõsequenter habeat illius priuilegia, & sua propria perdat: argumento, cap. Recolentes, De statu monachorum: vt si non exempta vnatur exemptæ, sit exempta, vel contra: & si secularis vnatur regulari, fit regularis, vel contra: talisque vnio dicitur subiectio. Altera est, quando duo beneficia vniantur sub vna persona: ita vt duæ Ecclesiæ taliter vnitæ retineant separatim propriam naturam, & qualitatem; & vtraque maneat æque principalis sicut antea; nec aliter eæ dicuntur vnitæ, quam quod vtriusq; vnus, idemque sit præfectus: vt cum quis simul est Episcopus, & Parochus. Actalis vnio dicitur annexio, seu applicatio: quia per eam vna Ecclesia annectitur, applicaturve alteri: sine subiectione tamen, ita vt vnaqueque retineat sua priuilegia, & præminentias. Exemplum peti potest, ex cap. Et temporis, 16. quæst. 1.

Porro nonnunquam vnio est temporalis, vt quæ fit ad certum tempus, vel ad beneplacitum Prælati viuientis, vel ad vitam alicuius tertie personæ: nonnunquam vero perpetua, vt quæ nominatim fit in perpetuum; vel quæ fit ad placitum Sedis Apostolicæ iuxta cap. Si gratiose De re scriptis in 6. De quibus videri potest Rebuffus in praxi beneficiorum par. 1. tit. De vnionibus beneficiorum: vt & de iis qui possunt beneficia vnire.

In quibus ponitur primo Papa, qui solus vnire potest Episcopatus, ex cap. Sicut vnire, De excessibus Prælatis. & ex Extrauag. communi, Saluator, De præbendis. Solus item potest beneficia reseruata, vel affecta Sedi Apostolicæ, ex cap. Quod translationem, De officio Legati. Nec refert quod horum quoque vnio tribuatur Episcopo in Concil. Trident. sess. 21. cap. 5. De reform. quia tribuitur ei solummodo tanquam Sedis Apostolicæ legato. Papa denique solus vnire potest beneficia diuersarum dioceseon: nam si quis alius possit, maxime Archiepiscopus in dioceseibus suorum Suffraganeorum. At is non potest, ex eodem cap. Sicut vnire.

Ponitur secundo Episcopus, qui potest intra fines suæ Dioceseos beneficia vnire exceptis antedictis, cap. Sicut vnire, prius citato, & Clement. 2. De rebus Ecclesiæ non alienandis. Quibus accedit Concil. Trid. in cit. cap. 5. Ac etiam ratio: quia omnes Ecclesiæ Dioceseos, commissæ sunt curæ, dispositioni, & sollicitudini sui Episcopi, ex cap. Decretum, & cap. Regenda 10. quæst. 1. non potest tamen Episcopus cuiusmodi aliquod beneficium vnire suæ mentis, etiam de Capituli sui consensu; nec etiam ipsi Capitulo, ex cit. Clem. 2. §. finali: sicut nec potest sibi met beneficium ipsum conferre, ex cap. finali, De institutionibus.

Ponitur tertio Papæ Legatus à latere, qui potest vnire beneficia in Prouincia sibi delegata: in qua potest omnia quæ Ordinarius Episcopus; non item cæteri Papæ Legati, ex cap. 1. De officio Legati, in 6. Qua de re loco cit. à n. 24. ad 29. Rebuffus. Qui in sequenti nu. 32. addit Episcopo inferiores, siue Abbates, siue alios non posse beneficia vnire, etiam si possint tale ius præscribere: sicut possunt alia iura Episcopalia, ex cap. Auditis, De præscriptionibus. Et vna Ecclesia potest præscribere alteram, tanquã sibi vnitam; si eam ita tenuerit per 40. annos, ex cap. Cum de beneficio, iuncta glossa, ad verbum, Legitima, De præbendis in 6. De qua etiam re idem Rebuffus ibidem num. 34. & 35. in 36. Addens Capitulum sepe vacante posse vnire beneficia, quæ poterat Episcopus: quia quæ sunt iurisdictionis, trãferunt ad Capitulum sede vacante, ex cap. vnico, De maioritate, & obed. in 6. Cæterum debet Episcopus in vnione faciendâ, adhibere sui Capituli consensum, non tamen vocare ipsorum beneficiorum possessores, ex cit. Clem. 2. De

qua re etiam Rebuffus legendus est in explicatione regulæ cancellariæ De vnionibus, quam adiungit memorato titulo, glossa 11.

Fieri debet vero beneficiorum vnio ex iusta causâ; quæ in vniuersum est necessitas, vel vtilitas Ecclesiarum, & popul. In particulari autem est primo, cultus diuinus: quæ ex causâ beneficia vniantur Ecclesiis Cathedralibus, vel collegiatis, relicta pensione congrua presbytero, qui cultui diuino inferuit in beneficio vnito, ex cap. Extripanda, §. Quia vero, & cap. Exposuisti, De præbendis. Secundo, si valde vicinæ Ecclesiæ commode possint ab vno presbytero regi, cap. Et temporis, 16. quæst. 1. Tertio, si vna Ecclesia destituta sit populo, ex cap. Vnio, 10. quæst. 3. Quarto, si destituta sit Ecclesia Clericis propter cladem aliquam, vel morbos, aliamve causam, ex cap. Postquam 16. q. 1. cap. fin. §. Hostilitatis, 25. quæst. 2. cap. 2. De religiosis domibus. Quinto, si tam exiguarum facultatum sit Ecclesia, vt non possit nutrire proprium Clericum, ex Concil. Trident. sess. 24. cap. 13. De reform.

Quibus addi potest iuxta cap. penult. & vltimum, 21. quæst. 1. fauor personæ, quæ tantæ dignitatis, & prudentiæ habetur, vt duabus Ecclesiis sufficere possit. Quamquam talis causa raro est iusta: ideoq; vniones, quæ solebant ad vitam beneficiarij propter illam fieri, prohibentur in Concil. Trident. sess. 7. cap. 4. & sess. 24. cap. 17. De reform. Nec immerito: tum quia tales vniones perniciosæ sunt, & introductæ contra ius commune, prohibens ne habeantur plura beneficia incompatibilia; tum quia videtur species esse negotiationis illicitæ, & turpe lucrum, Clericum vnum duabus Ecclesiis præponi, 21. quæst. 1. cap. 1. Quamquam Papa tales vniones potest iusta aliqua de causâ facere: sicut & in beneficiorum incompatibilitate dispensare pro summa potestate, quam habet disponendi de beneficiis. Ita tamen vt per Concil. Trident. sess. 7. cap. 6. sess. 24. cap. 13. & sess. 25. cap. 9. possint Episcopi eas examinare, an per surreptionem, vel obreptionem, & ex iustis, vel iniustis causis factæ sint: easque impetratas dissoluere, cum nondum fuerint sortitæ effectum: si coram ipsis non probentur iustæ causæ.

Colligitur ex dictis vnus, modus vnionis, quo ea illicitæ fit ab Episcopo: nempe si fiat ob fauorem tantum personæ. Alter adhuc est, si velit secularẽ Ecclesiam regulari coniungere: quod prohibetur in Concil. Trident. sess. 24. cap. 13. De reform. Tertius est præterea, si velit Ecclesiam secularẽ vnire m.asterio in compensationem damnorum, quæ ei intulit: non enim est legitima vnio, cum delictum personæ non debeat redundare in damnum Ecclesiæ, cap. Cum olim, 2. De priuilegiis. Ita habet decisio Rotæ 611. in antiquis. Quartus porro est, si velit beneficium iuris patronatus laici, cum altero beneficio vnire sine consensu patroni; per glossam ad cap. Nobis fuit, De iure patron. ad verbum, in capella: quam vide. Et prædictis adde in Concil. Trident. sess. 14. cap. 9. De reform. prohiberi posthac fieri vniones Ecclesiarum diuersarum dioceseon; ne limites, & termini Episcopatum condendantur: & sess. 24. cap. 13. De reform. prohiberi vniones Ecclesiarum Parochialium, vel curam animarum habentium denuo fieri m.asteriis quibuscumque, vel abbatibus, vel dignitatibus, vel præbendis Ecclesiæ Cathedralibus, vel collegiatis, vel Hospitalibus, vel militiis. Non prohibentur tamen fieri vniones Parochialium cum aliis parochialibus.

Cum vnione coniungitur dismembratio: quæ dicitur tribus modis. Primo, cum vnum beneficium alteri incorporatur; quod vt fiat disiungi debet à corpore Ecclesiæ, cuius est beneficium. Secundo, quando aliquod beneficium est pingue, & pars fructuum illius applicatur aliis beneficiis exiguis vt fiant maiora. Tertio, quando vnum beneficium pingue diuiditur in duo, ita vt sint duo beneficiarij intitulati. Cæterum eodem modo autoritate Papæ, vel Episcopi opus esse ad dismembrationem quo ad vnionem, ad quam ea est præambulum quoddam, par est estimare; congruenter cap. Cum accessissent, & cap.

Ex parte, De constitutionibus: ac cap. Vacante, De præbendis.